

Na podstawie art. 54. ust. 1. samodzielny publiczny zakład opieki zdrowotnej gospodaruje samodzielnie przekazanymi w nieodpłatne użytkowanie nieruchomościami i majątkiem Skarbu Państwa lub jednostki samorządu terytorialnego oraz majątkiem własnym (otrzymanym lub zakupionym).

Zgodnie z ust. 2. tegoż artykułu zbycie aktywów trwałych samodzielnego publicznego zakładu opieki zdrowotnej, oddanie ich w dzierżawę, najem, użytkowanie oraz użyczenie może nastąpić wyłącznie na zasadach określonych przez podmiot tworzący.

Zasady, o których mowa wyżej, polegają w szczególności na ustanowieniu wymogu uzyskania zgody podmiotu tworzącego na zbycie, wydzierżawienie, wynajęcie, oddanie w użytkowanie oraz użyczenie aktywów trwałych. Wniesienie majątku samodzielnego publicznego zakładu opieki zdrowotnej lub przysługującego mu do niego prawa w formie aportu do spółek, jego przekazanie fundacji lub stowarzyszeniu, które wykonują działalność leczniczą, jest zabronione.

W przypadku spółek, fundacji lub stowarzyszeń, wykonujących inną działalność, dokonanie tych czynności wymaga zgody podmiotu tworzącego. Zgody podmiotu tworzącego wymaga również czynność prawna mająca na celu zmianę wierzyciela samodzielnego publicznego zakładu opieki zdrowotnej. Podmiot tworzący wydaje zgodę albo odmawia jej wydania, biorąc pod uwagę konieczność zapewnienia ciągłości udzielania świadczeń zdrowotnych oraz w oparciu o analizę sytuacji finansowej i wynik finansowy samodzielnego publicznego zakładu opieki zdrowotnej za rok poprzedni. Zgodę wydaje się po zasięgnięciu opinii kierownika samodzielnego publicznego zakładu opieki zdrowotnej. Jeżeli mimo wszystko dokonano czynności naruszających art. 54. ust. 2-5, te czynności prawne są nieważne. O stwierdzenie nieważności czynności prawnej może wystąpić podmiot tworzący.

Bardzo ważnym uprawnieniem podmiotu tworzącego jest uprawnienie dotyczące zmiany formy organizacyjno-prawnej lub likwidacji samodzielnego publicznego zakładu opieki zdrowotnej. Wynika to z dwóch faktów. Spzoz, prowadząc działalność leczniczą pokrywa we własnym zakresie ujemny wynik finansowy. Uprawnieniem podmiotu tworzącego wobec spzoz jest czynność zatwierdzenia sprawozdania spzoz za rok obrotowy. Jeżeli podmiot tworzący spzoz nie pokryje ujemnego wyniku finansowego, jeżeli wynik ten po dodaniu kosztów amortyzacji, będzie miał wartość ujemną, zobowiązany jest w ciągu 12 miesięcy od końca września 2013 roku, wydać rozporządzenie, zarządzenie albo podjąć uchwałę o zmianie formy organizacyjno-prawnej albo o likwidacji samodzielnego publicznego zakładu opieki zdrowotnej.

Do innych uprawnień podmiotu tworzącego wobec spzoz należy:

- powołanie i odwołanie rady społecznej,
- powołanie i odwołanie kierownika,
- organizacja konkursu na stanowisko kierownika i zastępcy kierownika,
- przyznanie nagrody rocznej kierownikowi,
- wyposażenie i pozbawienie spzoz majątku.

Źródło: materiał powstał w ramach projektu "Innowacyjna i sprawna administracja" współfinansowanego ze środków UE w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego, a realizowanego przez Związek Powiatów Polskich; autor: Janusz Atłachowicz